

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Професійна екологічна діяльність експерта»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність **101 Екологія**
Освітня програма «**Екологічний контроль та аудит**»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни

Строкаль

Віта Петрівна,

доцент, кандидат

педагогічних наук

Сторінка курсу в eLearn:

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=550>

Контактна інформація лектора:

E-mail: vita.strokal@gmail.com, strocal_v@nubip.edu.ua

Моб.тел: +38(096)632-81-57

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6876-1111>

Google Scholar:

<https://scholar.google.com/citations?user=U0a3vnEAAAAJ&hl=uk>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Метою курсу «Професійна екологічна діяльність» є формування знань, умінь і навичок щодо виконання професійних науково-дослідних, контрольних-експертних, нормативно-регулятивних (з екологічної ліцензування), еколого-просвітницьких, управлінських завдань з раціонального використання природних ресурсів, запобігання забрудненню навколишнього середовища, упровадження систем екологічного менеджменту, запобігання надзвичайних ситуацій природного та техногенного характеру, розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища та додержання технологічних режимів природоохоронних об'єктів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є: набуття знань, вмінь і навичок здійснення екологічного контролю, моніторингу, паспортизації та інспектування у різних складових довілля; розробки перспективних і поточних планів і програм з охорони навколишнього середовища і екологічної безпеки; формування у студентів аргументованого висловлювання й відстоювання своєї точки зору шляхом конструктивного діалогу, який зменшує ризики конфліктів з боку сторін та спонукає до узгодження і компромісу у вирішенні природоохоронних завдань, приймати адекватні самостійні еколого-управлінські рішення, брати на себе біосоціальну відповідальність з екологічної безпеки довілля, народного господарства та інших сфер людської діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми після вивчення курсу студенти повинні: *знати*: нормативно-правову основу екологічної безпеки за галузями знань та об'єктами природокористування; основні положення екологічної оцінки агробіоценозів та екологічні проблеми агросфери; теоретичні основи проведення оцінки впливу на довкілля (ОВД) та стратегічної екологічної оцінки (СЕО); *вміти*: використовувати сферу діяльності еколога, як фахівця в аграрній, інституційній, просвітницькій галузях для реалізації національних, місцевих та регіональних програм розвитку з охорони навколишнього середовища; здійснювати екологічний контроль за видами діяльності (у тому числі пов'язаної з пестицидами та агрохімікатами); управляти ІТ-інструментами («Національна система «Відкрите довкілля», «Національна система «Відкрите довкілля», «Інтерактивна карта забруднення річок України») управління природними ресурсами для вирішення екологічних проблем та розробки стратегічних рішень щодо запобігання виникненню надзвичайних ситуацій екологічного та техногенного характерів.

Курс дисципліни включає 2 модуля (структура курсу).

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування при здійсненні професійної діяльності.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

СК1. Обізнаність на рівні новітніх досягнень, необхідних для дослідницької та/або інноваційної діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування.

СК7. Здатність до організації робіт, пов'язаних з оцінкою екологічного стану, захистом довкілля та оптимізацією природокористування, в умовах неповної інформації та суперечливих вимог.

СК10. Здатність оцінювати рівень негативного впливу природних та антропогенних факторів екологічної небезпеки на довкілля та людину.

СК 11. Здатність проводити оцінку рівня небезпечності шкідливих речовин в об'єктах довкілля, оцінювати ступінь їх ризику, розробляти заходи щодо зменшення токсичного впливу полутантів на навколишнє середовище.

Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

ПРН02. Уміти використовувати концептуальні екологічні закономірності у професійній діяльності.

ПРН08. Уміти доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, власні обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу.

ПРН13. Уміти оцінювати потенційний вплив техногенних об'єктів та господарської діяльності на довкілля.

ПРН17. Критично осмислювати теорії, принципи, методи і поняття з різних предметних галузей для вирішення практичних задач і проблем екології.

ПРН18. Уміти використовувати сучасні методи обробки і інтерпретації інформації при проведенні інноваційної діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Професійна діяльність еколога: правовий аспект				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 1. Сфера діяльності еколога	2/6	<i>Практична робота №1</i>		
		знати функції, структуру основних державних відомств, організацій та установ, уповноважених реалізувати державну політику у сфері екології та охорони довкілля	оформити структуру державних органів виконавчої влади у сфері екології та охорони довкілля та обґрунтування їх посадових повноважень; обґрунтувати дії еколога на посаді екологічного інспектора	Подана таблиця, рисунок 10
		<i>Практична робота №2</i>		
		будувати екологічний профіль громадянина у вигляді картограми, який є екологічно свідомим та відповідальним, враховуючи основні екологічні проблеми України.	розробити картограми екологічно відповідального громадянина з урахування екологічних проблем регіону	Подана картограма 20

		<i>Самостійна робота №1</i>		
		вміти розв'язувати задачі з екологічних спорів	обґрунтувати види екологічної відповідальності за заподіяну шкоду природним ресурсам	Наданий розв'язок задачі 5
Всього по Темі 1.				35
Тема 2. Державне управління в галузі природоохоронного законодавства	2/2	<i>Практична робота №3</i>		
		вміти проводити розв'язок задачі з розрахунку розмірів шкоди	розрахувати розмір шкоди, заподіяної лісовому, водному господарствам підприємствами, установами, організаціями	Наданий розв'язок задачі 10
Всього по Темі 2.				10
Тема 3. Модель фахівця-еколога	2/2	<i>Практична робота №4</i>		
		вміти проводити розв'язок задачі з екологічного права	визначити основні права власності на природні ресурси та обов'язки природокористувачів, водокористувачів, користувачів надр, лісокористувачів	Наданий розв'язок задачі 10
		<i>Самостійна робота №2</i>		
		вміти визначити оцінку якості річок та земель відповідно до кожного ІТ-інструменту	застосувати ІТ-інструменти («Національна система «Відкрите довкілля», «Національна система «Відкрите довкілля», «Інтерактивна карта забруднення річок України») управління природними ресурсами для вирішення екологічних проблем відповідного регіону	Наведена таблиця 15
Всього по Темі 3.				25
Модульна робота 1		Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тих тем, які включені до модуля №1	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 1				100
Модуль 2. Академія діяльності еколога				
Здача всіх практичних робіт та виконання самостійних робіт відбувається у тому числі в платформі elearn				
Тема 4. Екологічний контроль та управління: повноваження та відповідальність еколога	2/2	<i>Практична робота №5</i>		
		розуміти основні складові «зеленої» економіки та вміти її обґрунтувати у сучасних умовах	описати основні напрями трансформації для реалізації концепції «зеленої» економіки; зробити групування чистих технологій за ступенем розв'язання екологічних проблем	Подана таблиця 10
		<i>Самостійна робота №3</i>		
		знати та розуміти основні показники оцінки реалізації державної екологічної політики відповідно до Стратегії державної	записати основні показники оцінки реалізації державної екологічної політики відповідно до Стратегії державної екологічної	Подана модель розвитку села представити у вигляді рисунку; показники оцінки реалізації

		екологічної політики на період до 2030 року	політики на період до 2030 року; обґрунтувати зміни, які мають відбутися до 2030 року в Україні; написати, які Глобальні цілі ООН стосуються регіонального розвитку села, яким чином відбувається реалізація цих Цілей в сільській місцевості; обґрунтувати модель сталого розвитку	державної екологічної політики – у вигляді таблиці; глобальні Цілі ООН – у вигляді таблиці 15
Всього по Темі 4.				25
Тема 5. Діяльність підприємств та агрофірм: ризик для навколишнього середовища	2/8	<i>Практична робота №6</i>		
		вміти обґрунтувати економічні та екологічні показники діяльності підприємств та агрофірми	обґрунтувати доцільність відводу земель для потреб промислового та цивільного будівництва; визначити сутність економічної оцінки природних ресурсів; визначити економічну оцінку чотирьох ділянок землі, на яких вирощують сільськогосподарську продукцію	Поданий розв'язок задачі 10
		<i>Практична робота №7</i>		
		вміти розраховувати індекс соціо-економіко-екологічного розвитку господарства (агрофірми)	визначити індекс соціо-економіко-екологічного розвитку господарства (агрофірми)	Поданий розв'язок задачі 20
		<i>Практична робота №8</i>		
		вміти розраховувати сумарний показник забруднення ґрунтів за рахунок антропогенної діяльності	розрахувати сумарний показник забруднення ґрунтів за рахунок антропогенної діяльності (підприємств), а також визначити категорію забруднення ґрунту	Поданий розв'язок задачі 10
<i>Самостійна робота №4</i>				
		вміти визначити показники використання водних ресурсів на промисловому підприємстві	визначити показники використання водних ресурсів на промисловому підприємстві ($K_{об}$, $K_{сп}$, $K_{внк}$, $K_{вод}$, $K_{внк.св}$); розрахувати ефективність та техніко-економічне обґрунтування природоохоронної діяльності підприємств	Поданий розв'язок задачі 5
Всього по Темі 5				45
Модульна робота 2		Оцінювання результату засвоєння знань та умінь відповідно до тих тем, які включені до модуля №2	Виконання тесту (30 тестових запитань)	30
РЕЗУЛЬТАТ ЗА МОДУЛЬ 2				100
Всього з навчальної роботи	10/20	Розраховується як сума за всі модулі у перерахунку на 70 % від загальної оцінки за курс		70
Екзамен		Екзамен включає 30% від загальної оцінки за курс		30
ВСЬОГО ЗА КУРС				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо деделайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування (дублювання роботи із іншим студентом) під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Власні умовиводи у висновках до робіт повинні містити конкретну інформацію відповідно до завдань
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Караїм, О. А. (2023). Екологічний контроль, аудит та оцінка ризиків: конспект лекцій. Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2023. 148 с. URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/23158/1/EKAS_kl.pdf
2. Трокоз І. Ю. Особливості здійснення державного контролю у галузі охорони та використання лісових ресурсів : кваліфікаційна робота : спец. 101 «Екологія» / Поліський нац. університет, кафедра екології ; наук. керівник Л. О. Герасимчук. – Житомир, 2023. – 32 с. URI: <http://ir.polissiauniver.edu.ua/handle/123456789/13820>
3. Демчук, Л., Кірейцева, Г., Циганенко-Дзюбенко, І., & Вовк, В. (2023). Концепція екологічної безпеки держави в контексті сталого розвитку та євроінтеграції. URI: <https://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8267>
4. Демко, І. І. (2023). Екологічний облік як інструмент ефективної діяльності підприємства. URI: <https://intersci.eu/wp-content/uploads/2023/02/Formation-of-ideas-about-the-position-and-role-of-science.pdf#page=17>
5. Дулік, Т., & Коробська, А. (2023). Екологічні податки як засіб запобігання забрудненню навколишнього природного середовища (Doctoral dissertation, Університет Григорія Сковороди). URI: <http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/5948/1/2.%D0%94%D1%83%D0%BB%D1%96%D0%BA%D0%A1%D1%82%D0%BE%D1%80.7%2C10.pdf>
6. Ярошевич, Н., & Якимів, А. (2022). ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК ЯК ІНСТРУМЕНТ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ. Економіка та суспільство, (36). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-36-45>
7. Професійна екологічна діяльність еколога : курс лекцій для студентів ОС «Магістр» спеціальності «Екологія» / В. П. Строкаль. – Київ : Видавництво НУБіП України, 2019. – 112 с.